

PROVA D'ACCÉS A GRAU MITJÀ

Convocatòria de 2023

LLENGUA CATALANA - NOA

INSTRUCCIONS DE LA PROVA

- Disposau d'**1 hora** per fer la prova.
- L'examen s'ha de presentar escrit **amb tinta blava o negra**, no a llapis.
- **No** es poden usar **telèfons mòbils** ni **aparells electrònics**.
- **No** es pot entrar a l'examen amb **textos o documents escrits**.
- Les **errades ortogràfiques** descomptaran fins a **2 punts**.

DADES PERSONALS DE L'ALUMNE/A

Nom: _____

Llinatges: _____

DNI/NIE:

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Qualificació:

--

Signatura de l'alumne/a:

--

Bona sort!

INSTRUCCIONS

Pel que fa a la correcció ortogràfica, s'aplica el criteri de descompte ortogràfic següent:

- Penalitza fins a 2 punts. 5 faltes de gràcia. Faltes repetides: només compten una vegada. Més d'una errada en una paraula: només compta una falta.
- Barem: 0-5 errades, 0 punts; 6-10 errades, -0,25 punts; 11-15 errades, -0,5 punts; 16-20 errades, -1 punt; 21-25 errades, -1,5 punts; 26 errades o més, -2 punts.

1. Llegiu el text i responeu les preguntes de més avall.

El planeta es queda sense les grans bèsties

Un grup de científics alerta: la Terra va camí de perdre els mamífers grossos

És possible imaginar la Terra sense goril·les, tigres, elefants, rinoceronts, ossos...? O un futur proper en què hàgim d'**ensenyar** vídeos de lleons als escolars com qui ara ensenya maquetes de dinosaures? Sembla un escenari inimaginable, però un grup d'especialistes **alerta** en un estudi que no només és probable, sinó possible, si es manté el ritme de degradació dels ecosistemes i la biodiversitat.

Històricament, «els humans han estat una força motriu responsable d'un procés sostingut d'extincions i declivis en l'abundància de nombroses espècies d'animals», escriuen en l'article els més de 40 experts que el signen conjuntament. I aquesta força arrasa com mai. Els seus càlculs són molt **alarmants**: al segle XXI podria ser que no quedés ni un dels considerats grans mamífers.

Les seves dades són prou expressives: actualment, un 59 % dels grans carnívors (els que pesen més de 15 quilos) estan oficialment amenaçats d'extinció. I el mateix passa amb un 60 % dels grans herbívors (els de més de 100 quilos). I malgrat que s'han fet esforços **importants** per salvar alguns d'aquests animals, com amb els grans carnívors europeus, no són més que pegats si jutgem per l'alarma amb què experts importants en biodiversitat descriuen la situació. El **risc** és particularment crític a l'Àfrica subsahariana i al sud-est asiàtic.

El problema va més enllà de la desaparició d'un animal bonic o emblemàtic. Cada vegada hi ha més ciència que demostra el paper com a espècies clau d'aquests grans mamífers en els seus entorns, dels quals depèn un equilibri molt delicat. Són «enginyers d'ecosistemes», diuen, capaços de regular

efectes en cadena en la biodiversitat que els envolta.

Els científics expliquen que hi ha diversos factors que posen en perill la megafauna, que per les seves característiques sol estar més exposada a la desaparició. «Els mamífers de mida gran són extremadament vulnerables a aquestes amenaces perquè requereixen àrees extenses per mantenir poblacions viables, per les baixes densitats (especialment en el cas dels carnívors) i, en general, per tenir trets d'història de vida típics d'espècies ecològicament catalogades com a *lentes*», escriuen.

En alguns casos, com els lleons, l'amenaça és la reducció dràstica dels seus territoris i la pressió de la frontera agrícola. En d'altres, la culpa és la desforestació dels seus hàbitats. Els elefants són el millor exemple d'espècie amenaçada per una caça furtiva que només vol comerciar amb l'ivori.

En l'estudi, que publica BioScience i al qual dona suport Wildlife Conservation Society, els científics defensen que tenen la responsabilitat col·lectiva d'alertar el planeta i de proposar solucions a les societats i als seus governs. Asseguren que no es resignen a limitar-se a escriure l'epitafi d'aquests animals, com ja han hagut de fer amb el rinoceront blanc del nord, per exemple. Per això, tanquen l'article amb una declaració de tretze punts, en els quals reclamen reconèixer l'amenaça.

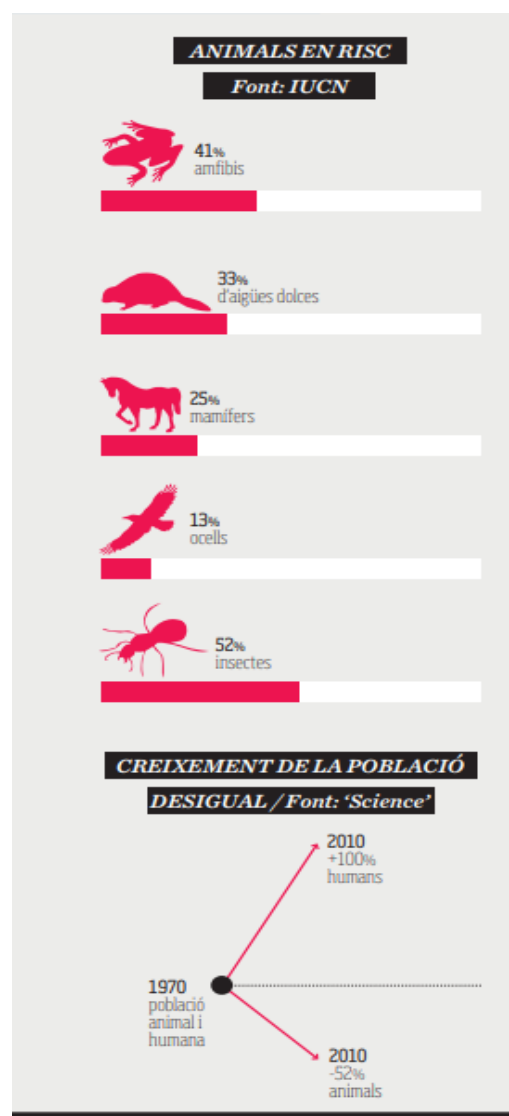
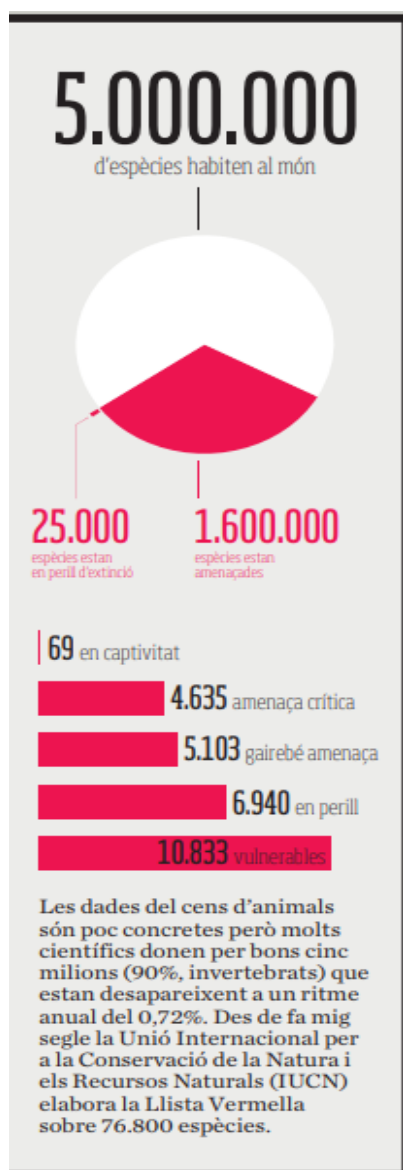
El País [adaptació]

1.1. Resumiu el text que acabau de llegir. (1 punt)

1.2. Digau si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F): (1 punt)

- a) D'aquí a pocs anys, a les escoles s'hauran d'ensenyar vídeos de lleons perquè s'hauran extingit.
- b) Al segle XXI ja no quedarà a la Terra cap dels grans mamífers.
- c) El 60 % dels herbívors de més de 100 quilos estan en perill d'extinció.
- d) Els grans mamífers solen estar més exposats a la desaparició a causa de les seves característiques.
- e) Els científics defensen que tenen la responsabilitat d'alertar el problema però que ells no han de donar solucions.

1.3. Observau aquestes infografies i contestau les preguntes de més avall:

- a) Quantes espècies estan en perill d'extinció? D'aquestes, quantes es troben en captivitat? Quantes són vulnerables? (0,25 punts)
- b) Qui elabora la Llista Vermella sobre les espècies en perill? (0,25 punts)
- c) Què ens diu la infografia sobre el creixement desigual de la població animal i humana? (0,25 punts)
- d) Quins tipus d'animals són els que es troben més en risc segons la IUCN? (0,25 punts)

2. Cerca un sinònim per a cadascuna de les paraules següents, en negreta en el text inicial. (1 punt)

- a) ensenyar
- b) alerta
- c) alarmants
- d) importants
- e) risc

3. Cercau un antònim per a cadascuna de les paraules següents, subratllades en el text inicial. (1 punt)

- a) inimaginable
- b) probable
- c) responsable
- d) abundància
- e) experts

4. Explicau amb les vostres paraules què significa la frase següent: (1 punt)

«Els humans han estat una força motriu responsable d'un procés sostingut d'extincions i declivis en l'abundància de nombroses espècies d'animals.»

5. Què significa en el text que els grans mamífers són «enginyers d'ecosistemes»? Marcau la resposta correcta: (1 punt)

- a) Els grans mamífers dirigeixen els ecosistemes com si fossin enginyers.
- b) Els grans mamífers ajuden a mantenir la biodiversitat de l'entorn.
- c) Els grans mamífers perjudiquen la cadena de la biodiversitat del seu àmbit.

6. Redactau un text d'unes 125 paraules a partir d'una de les dues opcions següents: (3 punts: 1 correcció, 1 adequació i cohesió i 1 coherència)

- a) Creis que és important conservar la biodiversitat? Argumentau-hi a favor o en contra.
- b) Pensau que els humans som perjudicials per al medi ambient i per a la resta dels éssers vius? Argumentau-hi a favor o en contra.